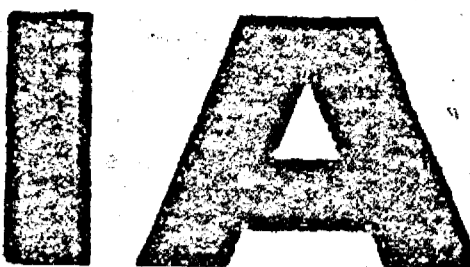

1654

On. Biblioteca

Palatul Cultural

Arad

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lovinci No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 12-66
Tipografia 14-69

Ziarul de afirmare
românească
al Ținutului Timiș

Abonamente: Anual 500 lei, pe 6 luni 300 lei
Pentru țărani, preoți și învățători 300 lei
Pentru întreprinderi 2000 lei

Apare sub egida
„Astrei Bănățene“

Bursa Neagră

Neutralitatea oferă cel mai fertil teren pentru pletora de alarmiști, cari folosindu-se de starea de spirit extrem de sensibilă a mulțimii, își pot plasa în vorbă și ideile fanteziste uneori, tendențioase în unele mai dese cazuri, după interesele lor.

Pe stradă, la cafenea și îndeosebi în lumea de afaceri, adesea auzim jalbele autarui potentat financiar, negustor, sau a vre-unui gură cască grijuliu pentru soarta leului românesc, exprimându-și nedumerirea că deși cursul oficial al dolarului, de pildă, este de 145 lei, încă îl cumperi pe sub mână te costă 200 lei, sau al dinarului, pe care în loc de 4 lei îl plătești cu 7 pe piețele clandestine.

De aci pornesc apoi combinațiile. Ba și o inflație deghezată, ba că războiul va izbucni în cutare parte a Europei și înțelegeți... Dvs., moneda trebuie să se devalorizeze, indiferent ce ai avea de gând să cumperi: dolari, franci, lire sau mai știu eu ce.

Omul de pe stradă, cu necazurile și grijile lui, fără să-și mai spargă capul cu probleme economice, va pleca ușor la acest soi de alarmism și minciuna producătoare de panică se va răscălda pândi.

In scris și prin grai viu, toți cei de bună credință au obligațiunea de a pune stăvilă acestor știri, pentru că în aceste vremuri, ele pot strica foarte mult țării și implicit nouă tuturor.

Economia fiecărui stat, prin urmare urmărită a României, este azi dirijată și reglementată de organe cu investitură oficială. Atât exportul cât și importul se desfășoară pe bază de autorizație. În autorizații se fixează cantitatea și valorile a exportului sau ale importului.

La noi în țară controlul statului este în întregime de aproape 8 ani, iar regimul s'a perfecționat așa de mult, încât exportul sau importul clandestin este exclus cu desăvârșire.

Operațiuni de genul Grosz-Cagero apar unuui trecut când regimul era într-o fază de experiență.

Datorită noului regim de export-import, devizele rezultate din export se desocotesc și se valorifică în condițiile prevăzute de lege și numai în mod excepțional ajung cantități minime la negocierile prin bursa neagră. Aceasta este explicația că, bursa neagră având disponibilități foarte reduse, în urma legii cererii și a ofertei, cursurile care se negociază pe piețele clandestine sunt extraordinar de ridicate, iar operațiunile extrem de reduse.

Și fiindcă unii mai încearcă și să tacească valori peste frontieră, lichidând averile pe care la au în țară, îndeosebi în noile ținuturi, plătesc devizele străine la un curs cu mult mai ridicat decât cel oficial.

Cu alte cuvinte, diferența între cursul oficial al banului și cel de la bursele negre provine din operațiunile înșelătoare certe cu legea și nu din vina statului, sau a altor presiuni de ordin extern, cu care voesc să-și acopere aceștia fărădelegile.

ROMULUS P. ROȘU

Neutralitatea țărilor din Sud-Estul Europei

Presa germană critică ultimul discurs al d-ului Chamberlain

Berlin, 19 (Rador). — În ultimul său discurs, d. Neville Chamberlain a declarat: Obiectivul Marelui Britanii constă în a continua războiul cu toată favoarea posibilă, evitând violarea intereselor neutrilor, în măsura în care aceasta este compatibilă cu acest scop.

„Deutsche Politisch Diplomatische Korrespondenz“ scrie următoarele în legătură cu acea declarație:

„Dintre țările care se învecinează cu Reichul, nu este mai nici una care să nu fi avut să sufere efectele acestui primejdios punct de vedere britanic de a nu menaja interesele neutrilor, decât în măsura în care — Anglia nu are nevoie de concursul lor.

Statul polonez s'a pus de bună voie

la dispoziția englezilor ceea ce a avut repercusiuni dezagreabile pentru statul polonez.

În Nord, Anglia a contribuit la sprirea încordării până când a izbucnit și acolo războiul a cărui extindere vor să evite toți oamenii de bun simț. Noule oferte de garanții ale Angliei par menite a zădărnici aceste dorințe.

Ziarul arată apoi, că țările balcanice nu au luat parte la încercările de încercuire a Reichului dinspre Sud-Est și că țările în aceste regiuni par tot mai hotărâte a se ține departe de conflictul actual.

Sud-Estul european dovedește tot mai mult că s'a recunoscut acolo nevoia de a evita tot ce este de natură a despărți

statele unele de altele. Aceasta a caracterizat și întrevederea din Veneția.

Vizita principelui Paul la Zagreb dovedește că s'a reușit a se pune capăt vechilor rivalități din acest sector al Balcanilor. Rezultatul vizitei oamenilor de stat turci la Sofia pare deasemenea a anunța că englezii s'au înșelat crezând că vor putea pune problema Sud-Estului european, luând strămătorile drept punct de plecare.

Ziarul încheie criticând concepția britanică asupra noțiunii de neutralitate, arătând că Anglia nu admite o adevărată neutralitate, decât în măsura în care aceasta nu este în contradicție cu țelurile urmărite de Anglia.

Viitorul Suediei depinde de cel al Finlandei

Fostul ministru de externe suedez d. Sandler a expus în Riksdag cauzele demisiei sale

Stockholm, 19 (Rador). — După declarațiile făcute în Riksdag de d. Hansson, prioul ministru al Suediei, a luat cuvântul d. Sandler fost ministru de externe, care a expus cauzele demisiei sale.

D. Sandler a arătat că Suedia a trebuit și va trebui și în viitor să contribuie la securitatea insulelor Aaland, prin propriile sale forțe. D. Sandler consideră că politica nordică pentru care a lucrat, a

suferit o înfrângere, căci ea se întemeia pe asigurările date de URSS ca factor de pace. El a insistat apoi că cel mai eficace ajutor posibil să fie dat Finlandei, acesta fiind mijlocul cel mai potrivit pentru a menține independența și neutralitatea Suediei și pentru a micșora riscurile de a fi atrași într'un mare războiu. D. Gunther a răspuns că întregul popor suedez dorește să ajute Finlanda.

Acesta este un principiu esențial al politicii guvernului. Viitorul Suediei

depinde în cel mai înalt grad de acela al Finlandei a spus ministrul de externe al Suediei. Trebuie însă să se țină seamă și de neutralitatea ei în războiul dintre marile puteri. Atmosfera este foarte încărcată și ne putem teme de o agravare ulterioară.

De aceea să facem tot ceea ce guvernul are dori, pentru a ajuta Finlanda.

Președintele de consiliu a încheiat dezbaterile declarând că guvernul controlează activitatea comunistilor și că nu se va da înlăturii la nevoie, să ia măsurile cele mai drastice.

Cartea galbenă franceză și declarațiile germane

Paris, 19. (Rador) — Havas: Publicarea la Berlin a unei declarații oficiale privitoare la Cartea Galbenă franceză, este considerată la Paris ca cea mai bună dovadă a succesului publicării documentelor diplomatice franceze. Declarația germană tinde a dovedi că luând armele spre a veni în ajutorul Poloniei, Franța a căcat angajamentele luate la München.

Până acum, teza germană era că Polonia poartă răspunderea, deoarece refuzase să discute direct cu Reichul. Publicarea documentelor franceze obligă pe germani a strămuta discuția pe un alt teren. Nu mai sunt

cercetate numai ultimele zile din August, ci se examinează și trecutul mai îndepărtat.

În realitate, Franța nu a făcut decât să respecte tratatele pe care le semnase. Acordurile din München prevăzuseră o garanție pentru integritatea Cehoslovaciei.

Numai cu întârziere și ca răspuns la nota franceză, Germania a lăsat să se întrevadă că puterile apusene nu trebuie să se amestece în problemele Europei centrale. La 15 Martie, trupele germane pătrundeau în Cehoslovacia. În fața acestor fapte — încheie Havas — opinia publică nu poate ezita a arăta pe vinovat.

Copenhaga, 19 (Rador). — Corespondentul din Stockholm al ziarului „Politiken“ semnalează că în discursul său din Riksdag, fostul ministru de externe Sandler a învinuit guvernul că a torpilat operarea nordică, prin faptul că nu a venit în ajutorul Finlandei. Această parte a declarației lui Sandler nu a fost menționată în darea de seamă oficială a ședinței.

D. Sandler a mai declarat că nici ministerele de concentrațiune, nici directivele politice externe nu sunt veșnice. Corespondentul zia ului adaugă: „D. Sandler își așteaptă ceasul. Dacă s'ar trezi m'ente o puternică majoritate susține guvernul de concentrațiune în politica dusă față de Finlanda, nimeni nu poate afirma că ei va fi totdeauna de ajuns de puternică pentru a rezista valului de puternică emoție care se va ridica. În cazul când rezistența Finlandei ar slăbi.

COMORILE DE ARTĂ ȘI RĂZBOIUL

Urmând un vechiu obicei de a se cruța în timpul războiului, după posibilități, comorile comune ale culturii occidentale, cele mai multe țări europene și-au pus în siguranță împotriva pericolelor războiului, operele lor de artă. La fel și Germania a luat măsuri pentru a pune în afară de orice surpriză exemplarele unice ale muzeelor sale.

Această operație a fost executată cu bine cunoscuta seriozitate germană de către Administrația Muzeelor de Stat în colaborare cu Liga Apărării anti-aeriene. „Operele de artă sunt mai sensibile ca oamenii” spun specialiștii și pregătirea încăperilor potrivite și sigure pentru picturi, sculpturi, ceramică, sculpturi în lemn etc., făcută cu observarea tuturor condițiilor de climă și a garanțiilor de perfectă îngrijire, a constituit ea însăși o capodoperă de organizare. Căci nu era vorba numai de a risipi prețioasele opere indiferent unde spre a reduce riscul unei distrugerii, ci trebuia să se prevină mai ales orice vătămare a fragilei lor „sănătăți”. Picturile, de pildă, au neapărat nevoie de aer proaspăt spre a nu se degrada. Renumitul, multimilenar cap al Nofretetei este atât de sensibil la climă încât a fost nevoie, pentru a-l conserva, să fie ermetic închis și complet separat de lumea din afară. Pe deasupra, această prețioasă egipteană este continuu ținută sub observație. Deasemeni sculpturile în lemn, cari au nevoie de un anumit grad de umiditate spre a nu plesni sau strâmba, sunt păstrate în lăzi ermetice închise și permanent examinate. La fel se pro-

cedează și cu prețioasele exemplare unice ale vechii ceramice elene. În aceste condițiuni, este firesc ca îngrijirea comorilor de artă să fie executiv de anevoioasă. Lipsa de spațiu, menținerea temperaturii și umidității necesare, precum și repartizarea colecțiilor împun conservatorilor o mare atenție și pricepere.

130.000 SACI CU NISIP.

Deosebit de grea a fost asigurarea comorilor de artă fixate pe loc. Renumitul a tar Pergamon din „Muzeul vechiu al Berlinului” a fost acoperit cu un strat gros de saci de nisip. Măreață friză în relief, lungă de 120 metri, nu se mai vede, căci a fost acoperită de jur împrejur cu nisip. Numai pentru asigurarea acestui minunat exemplar al muzeului german s'au întrebuințat 30.000 saci cu nisip.

Exemplarele mobile n'au fost împrăstiate fără nici o normă pe întinsul Reichului. În Răsărit, muzeele și colecțiile au rămas absolut neschimbate la locul lor. În celelalte centre de artă, mai ales în Vest, nu s'a operat decât o „descentralizare locală” constând din transportul la țară a celor mai prețioase exemplare. Așa, de pildă, vârfurile artistice ale orașului Halle au fost aranjate în cutii mari, captonate cu plumb și transportate în pivnițele adânci ale unui castel.

APARIȚIA DE COMORI NECUNOSCUTE.

Necesitatea acestei ascunderi sub nisip și beton a operilor de artă a avut și o parte bună: urmărind reorganizarea expozițiilor și muzeelor prin aducerea, în locul celor as-

cunse a unor exemplare mai puțin rare și interesante, s'au descoperit în magazine unele juvaere, cari din lipsa de spațiu, lăncezeau acolo necunoscute. Toate muzeele de stat germane sunt actualmente deschise și expun opere aproape necunoscute până acum. Așa, în Viena, s'a organizat în acest fel o expoziție: „Piane din 5 secole”. „Grünes Gewölbe” din Dresda prezintă, împreună cu mai multe muzee, „Arta germană din trecut” în timp ce la Berlin „Schlossmuseum” expune, de la 15 Ianuarie, „Lucrări de piele din 5 secole”. Galeria Națională din Berlin — pentru a nu mai cita decât un exemplu — va inaugura curând în toate încăperile etajului de jos o expoziție de pictură, „Prima luptă de eliberare a Germaniei Mari 1813 — 1815”, la care contribuie numeroase opere de ale muzeelor străine.

REMBRANDT ÎN DUNELE MARI NORDULUI

Olandezii, ale căror capodopere se găsesc parțial în colecții private, s'au apucat, la izbucnirea războiului, să construiască adăposturi speciale pentru conservarea lor în condițiuni perfecte. Până la terminarea acestor adăposturi, numeroase exemplare unice au fost ascunse provizoriu în bolțile amenajate în dunele de pe coasta nordică a țării. Foarte semnificativ în această ordine de idei este faptul că autoritățile franceze au luat măsuri pentru asigurarea operelor de artă din Franța contra războiului încă dela jumătatea lunii August 1939.

Trecutul slovel bănățene

Doi bănățeni din veacul al XVII-lea în cultura Apusului

În Banat, paralel cu intensa activitate calvină, s'a desășurat și o acțiune susținută de catolici, tot cu scopuri prozelite. Se pare că prin ea se urmărea mai puțin convertirea poporului de rând și mai mult, câștigarea nobililor români. Istoria, nu da acestui fapt cuvenită însemnată deși, ca o reminiscență, un sat românesc din ap. opierea Caransebeșului, ascultă și acum, liturgia în limba latină.

Cu multe intreruperi, și catolicismul a avut sprijinul conducătorilor, dar n'a avut caracterul al calvinismului, cu limbă maternă. În documente, primii propovăduitori îi găsim la Lugoj și Caransebeș, prin 1584.¹⁾

Și acest curent religios, urmărirea aceleiași țeluri politice. Direct, era o piedică mai mult în drumul spre izbândă al calvinismului și indirect, un câștig pentru ortodoxism.

Strădaniile, Romei — acestea — au rămas fără repercursiuni în credință. Scrisului bănățean i-au făcut danii prea puțin însemnate, dar a dat în schimb, streinilor, cărțurări luminați, trecuți în analele culturale apusene. Printre aceștia, e un George Buitul și un Gavril Ivul, ambii, cu o activitate ce n'a slujit propășirei noastre.

George Buitul s'a născut la sfârșitul secolului XVI. În apropierea Caransebeșului. În 1610, e amintit ca în Viena.²⁾ De aci se reîntoarce în Banatul său, unde servește ca preot și învățător catolic.³⁾ În aceleași funcțiuni îi găsim și la Alba Iulia, prin 1619.⁴⁾ A suferit mult din cauza persecuțiilor pornite împotriva catolicismului, de Gabriel Băthory.

În 15 Septembrie 1619, episcopul Ardealului, Ștefan Csiky, îl recomandă cardinalului Borgese pentru a fi primit în Collegium germanicum et hungaricum din Roma. După 1636, nu-i mai amintește nici un hrisov. A murit tâ-

năr, la Roma.

Buitul, e primul român care studiază în Italia și e cel dintâiu doctor la noi. Activitatea lui, ne e cunoscută doar fragmentar. A tradus în românește Catechismul lui Canisius, tipărindu-l cu litere latine la Pojona, în 1636. A doua ediție a apărut în 1696 la Sâmbătă mare) iar ultima ediție cunoscută, iese de sub teascurile tipografiei din Cluj la 1703, sub titlul: *Catechismus sicut scum kredincei catholice. R. P. Petri Cannissi, Doctor Escrip: szvente den Rendul Szociety Iuj Issus. Entorsz pre lmba Rumanaske, de R. P. BUITUL GYURGS, Doct. Szcript. szvente den dselus Rend. Acum de izsnove tiperit ku oszerdie R. R. P. P. Szociety Iuj Issus si inkinat entru osinszte Illustrissimii si Reverendissimii Atanaszie, Den Mila Iuj Dumnezeo si szkaunily Aposztolosz Archi-Episkopuluy de czara Ardabuluy, asisdere si sevetnik maj din Leuntru al Ennelezatului Emperat. Tiperit en Klus en Anul Domnului 1703.*⁵⁾

Edițiile, dovedesc importanța lui pentru tendințele prozelite. Stă alături de celălalte două: luteran și calvin, dar era utilizat pe o scară mai întinsă. Sunt interesante și titlurile date primului episcop unit, — părintelui acestui act — lui Athanasie.

Un alt cărturar bănățean, Gavril Ivul, s'a născut în Caransebeș, în 25 Martie 1619. Primele cunoștințe în ale slovel le-a primit în orașul natal, pe atunci important centru cultural și istoric românesc. Cursurile superioare le-a urmat la Graz, iar în 21 Octombrie 1637, a intrat în ordinul ieziților din Casovia.

După ce și-a luat doctoratul a funcționat sase ani ca profesor de filozofie în Casovia și Viena apoi ca profesor de teologie, 20 de ani. Doisprezece ani, lucrează ca secretar al Ordinului.

Erudit al vremii, a fost cinstit și respectat de episcopi și de principele ardelen, Gheorghe Rakoczy. A murit în Casovia, la 18 Aprilie, 1678.

Între streini, cu alte preocupări decât ale neamului său, n'a scris nimic românește. Dar a lăsat literaturii teologice și filozofice, lucările de reală valoare: *I Propositiones ex universa logica*, Viennae, 1654, *II Poesis lyrica*, Viennae, 1655, *III Philosophia*... Praes. Gabr. Ivul. Viennae, 1655, *IV Philosophia Novella*, Cassoviae 1661 și Zagreb, 1663, *V Theseset Antitheses catholicorum*... Cassoviae 1667, *VI Historia Relatio Colloqui Cassoviensis*... Cluj, 1679 și VII — nesigură — *Lapis Lydicus*, Casovia, 1617.⁷⁾

Preocupările lui, nu s'au mărginit numai la teologie și filozofie. *Poesis lyrica*, e primul volum de versuri latine, semnate de un român.

Români, cu multă știință de carte, atât Buitul cât și Ivul, au depășit hotarele obișnuite, căutând faima pe alte meleaguri, contribuind pentru propășirea altora, căci poporul din mijlocul căruiu eșiseră, era prea vitregit de soartă și de istorie.

Totuși, ne aparțin... I-a dat glia Bănatului.

ION B. MUREȘIANU

- 1) N. Iorga: Istoria Românilor din Ardeal și Ungaria, I. București 1915, p. 183.
- 2) Daacoromania IV, p. 118.
- 3) Dr. Ștefan Pop: La trecutul diecezel Caransebeșului, II, Caransebeș, 1932, p. 47.
- 4) N. Iorga: Studii și Documente, XIII, p. 235.
- 5) Dr. Ștefan Pop, op. citat, p. 47.
- 6) Blanu-Hodos, Bibliografia românească veche, I, București, 1898, p. 447.
- 7) N. Drăgăș, Daacoromania, IV, p. 120-121.

Radio

VINERI, 19 IANUARIE.

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUR
RADIO EXPERIMENTAL. 12: Ora; Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospo
rești și igienice. 12.10: Concert de prânz
cestra Costică Dumitrescu. 13: Ora; M
fonice; Sport Diverse. 13.10: Continu
concertului Orchestrei Costică Dumit
13.30: Muzică romantică (discuri). 14
dio Jurnal. 14.20: Selecțiuni din operele
Lehar (discuri). 15: Spectacole; Știri
tice și culturale; Publicații. — RADIO R
MANIA. 19: Ora; Mersul vremii. 19.02
ta tehnică. 19.17: Muzică de camera, r
tetul Metzner (B. Metzner, vioară I, I. B
oloncel): Quartet op. 99 în do minor d
hein Kienzl (4 părți). 19.45: Radio-jur
limba maghiară. — RADIO ROMAN
RADIO BUCUREȘTI. 19.55: Un violon
din vremea renasterii românești: Al.
cu-Albu, de Prof. G. Fotino. 20.15: C
de vioară E. Filimon: Andante, men
Rondo de Mozart; Studiu No. 9 de Pag
20.45: Radio-jurnal (I). 21: Orchest
salon Radio, dirij. de Constantin Băr
voce: D-ra Aurelia Dobrescu: „Tig
avertură de Balfe; Schizs caucaziene
politow-Iwanow; Te iubesc de Grieg
D-ra Aurelia Dobrescu; Vals lent de
Bobescu; Crizanteme de Sabin Drăg
D-ra Aurelia Dobrescu); Cine m'au
tând de Bredeceanu (voce. D-ra Aurel
brescu); Cântec indian de Rimsky-Ni
row; Bagă Doamne luna'n nor de Bre
nu (voce: D-ra Aurelia Dobrescu); A
de Brăiloiu (voce: D-r Aurelia Dobra
Estudiantina vals de Waldteufel. 21.55
vecin și harpă (discuri). 22.10: Radio
(II); Sport. 22.30: Muzică distractivă
curi). 23.45: Jurnal pentru străinăt
limba franceză, germană, engleză și ita

SAMBATA, 20 IANUARIE.

RADIO ROMANIA, RADIO BUCUR
RADIO EXPERIMENTAL. 12: Ora; Dunării și a barei Sulina; Sfaturi gospo
rești și igienice. 12.10: Muzică variată
curi). 13: Ora; Radiofonice; Sport; Div
13.10: Concert de prânz, Orchestra V
Julea. 14: Radio, Jurnal. 14.20: Continu
concertului Orchestrei Vasile Julea.
Spectacole; Știri artistice și culturale
blicații. — RADIO ROMANIA. 18.00
Străjerilor. I. „24 Ianuarie” de D. V.
Misionar al Străzii Țării. II. „Rapsodia
tel noastre Uniri”, scenariu de Mircea
Rădulescu. 19: Ora; Mersul vremii.
Cronica dramatică și cinematografică
Muzică religioasă (discuri). 19.50: R
jurnal în limba maghiară. — RADIO R
MANIA și RADIO BUCUREȘTI. 20: ha
ceptul de artă populară, de Alexandru
20.15: Continuarea concertului de m
religioasă (discuri). 20.35: Poșta B
20.40: Transmisie dela Opera Români
„Salomea”, operă într'un act de Ric
Strauss. — În pauză (22.20—22.40): R
jurnal (II); Sport. — II. „Cutia cu ju
balet simfonic de Debussy (coregrafia:
rica Capsall). Conducerea muzicală: G
Gorgesuc. 23.05: Muzică distractivă
dans (discuri). 23.45: Jurnal pentru
înătate în limba franceză, germană, eng
și italiană.

Constătuirea celor

au aderat la reorgani
zarea revistei și editu

„Astei Bănățene”

Astra Bănățeană roagă pe toți D
nii cari au primit și au răspuns la
lul făcut pentru reorganizarea rev
„Lucașfăru” și a editurii să binevo
că a lua parte la constătuirea ce
ține Miercuri 24 Ianuarie 1940 orele
în sala festivă a Liceului Comercial
Timișoara.

Se vor discuta următoarele ob

1. Străduințele depuse de pres
pentru reorganizarea revistei.
2. Normele de funcționare a rev
și editurii.
3. Hotărâri pentru trecerea la în

curte telegrame externe

Budapesta, 19 (Rador). — Partidul agricultorilor a acceptat demisia definitivă a dlui Tibor Eckhardt, dela conducerea partidului.

Paris, 19 (Rador). — Pat: Organul stărilor germane de ocupație în Polonia „Warschaauer Zeitung” publică decretul în care se introduce munca obligatorie pentru populația evrească, dela 16 până la 40 de ani, pe întregul cuprins teritoriului polonez ocupat. În același timp s'a interzis populației evrești de a mai călători în tramvae, împreună cu germanii. Pentru germanii s'au rezervat locuri speciale în tramvae.

Washington, 19 (Rador). — Generalul Halier, membru al guvernului polonez din Angers, însoțit de contele Pononcki, ambasadorul Poloniei, a făcut o vizită de curtoazie dlui Hull, ministrul Afacerilor străine. Generalul Halier a fost primit apoi de d. Roosevelt la Casa Albă.

Londra, 19 (Rador). — Reuter anunță: concediile acordate ostașilor din Armata Expediționare Britanică, care fuseseră suspendate temporar, se acordă din nou, cu începere de Miercuri seara.

Oslo, 19 (Rador). — La Telnesse, la frontiera dintre Norvegia și Suedia, termometrul a scorbit sub punctul de îngheț al mercurului. Cu ajutorul termometrului cu alcool, s'a putut înregistra temperatura de 49 de grade sub zero.

Mexico, 19 (Rador). — DNE: Se aflișează din Saint-Josef (Costarica) că guvernul din Costarica a autorizat flota americană să asigure protecția neutralității Costaricei. Vasele sub pavilionul Statelor Unite sunt libere să intre în porturile din Costarica, fără niciun preaviz.

Bruxelles, 19 (Rador). — În cursul ședinței de miniștri ținută azi, s'a hotărât să se interzică apariția ziarului „Nationaal Vlaamsche Volk en Staat”, la drubediul cărui a fost făcută o percheziție de noapte, în cursul dimineții.

Amsterdam, 19 (Rador). — Reuter: Dealungul frontierei dintre Olanda și Reich, gerul și vântul năpraznic creiază condiții polare. Aproape toate comunicațiile sunt paralizate. Viscolul face traficul aproape imposibil. Vasele nu mai pot părăsi porturile fluviale.

Ankara, 19 (Rador). — Cinci cutremure de pământ au fost înregistrate Miercuri la Kastaomi și Ineglu. Marea adunare a aprobat anularea impunerilor fiscale pentru toți sinistratii cutremurelor din Anatolia, proiect de lege admis unanim.

Washington, 19 (Rador). — Guvernul francez și britanic au făcut în St. Uite comenzi de arme și muniții pentru suma de 300 milioane dolari.

Haga, 19 (Rador). — Asociația „Allanta olando-română” a ținut o înșirare în localul legăției României, cu participarea a numeroase personalități din toate ramurile vieții politice, economice și intelectuale.

Washington, 19 (Rador). — Ministrul de război al Statelor Unite a primit o ofertă cu privire la un nou model de tun antiaerian, care poate să tragă 200 lovituri pe minut. Obuzele acestui tun ating înălțimea de 9000 metri.

Vizita princiară dela Zagreb a luat sfârșit

Discursul de plecare al d-lui Ciubacici, banul Croației

Zagreb, 19 (Rador). — Trimisul special al agenției Rador comunică: Cu ocazia de aseară, dat sub înaltul patronaj al principesei Olga, strălucita vizită princiară a luat sfârșit.

Cu prilejul plecării, banul Croației Ciubacici a rostit următoarea cuvântare: „Alteța Regală, acum când părăsiți Zagrebul, după călătoria Voastră triumfală, care este dovada cea mai vizibilă a marelor opere a Alteței Voastre Regale, adică, consolidarea regatului jugoslav, nu pot să nu vă însoțesc cu cuvintele ce V'au fost adresate ieri atât de călduros de un țaran croat: „facă cerul ca drumurile Voastre, ca și acelea ale principesei Olga să fie binecuvântate, deoarece ele reprezintă dragoste, pace și mulțumire. Ele dau tărie poporului, ceea ce este cea mai bună garanție a unui viitor fericit pentru noi.”

Fie ca aceste cuvinte să exprime marea recunoștință a întregului popor croat și a întregii banovine croate.

Sunt adânc convins că aceste sentimente de recunoștință sunt exprimate de întregul popor jugoslav, în semn de dragoste, fidelitate și devotament până la moarte.

La plecare se aflau în Zagreb dd. Sfetkovici, Macek, membrul guvernului, reprezentanții autorităților locale, civile și militare, numeroșii fruntași ai partidului croat țărănesc și o mulțime imensă adunată în piața gării, care a aclamat cu entuziasm perechea princiară.

Principele regent Paul și principesa Olga au sosit Miercuri, ora 19 la Belgrad. Cu același tren a sosit la Belgrad și d. Sfetkovici, președintele consiliului de miniștri.

Microfonul regulat automat

O nouă invenție a doi ingineri danezi

Copenhaga, 19 (Rador). — Cei doi ingineri danezi binecunoscuți Petersen și Arnold Poulsen, care au reușit să suprimă din filmele vorbitoare și difuzoarele s'au reinventat, au brevetat în toate țările o nouă invenție, grație căreia microfonul este regulat automat. Prin noua lor descoperire,

cei doi ingineri danezi au perfecționat microfonul, asimilându-l cu urechea omului.

Ziarul „Berlingske Tinde” scrie că: „Speakerul nu mai are nevoie să și schimbe sau să și intensifice vocea și că audițiile muzicale nu mai au nevoie de relația operației”.

O minoră a fost răpită

și sechestrată 6 zile într'un hotel din București

Chișinău, 19 (SIR). — Autoritățile fac cercetări în legătură cu răpirea copilei Ana Popa, care a fost atrasă ziua în amiază mare în hotelul „Rus'ia”, unde a fost sechestrată 6 zile și batjocorită. Copila grav bolnavă, a fost internată în spital, iar cei cari au comis mârșava faptă au fost arestați și anchetați. Copila Ana Popa, pe când avea nu-

mai 9 ani a fost odată răpită și dusă într'o moară părăsită de lângă Chișinău, unde a fost ținută trei săptămâni, până când din întâmplare a fost găsită de niște săteni. Cum acest caz de răpire face parte dintr'un șir cu alte cazuri, s'au dispus severe cercetări pentru a se stabili sediul bandei de traficanți de carne vie.

„Romanitatea românilor”

Conferința d-lui prof. univ. N. Herescu, președintele Societății scriitorilor români, la Roma

Roma, 19 (Rador). — D. prof. universitar Nicolae Herescu, președintele Societății scriitorilor români, a ținut Miercuri la Institutul de studii romane o conferință despre „Romanitatea românilor”. A luat parte ambasadorul României pe lângă Sf Scaun, ministrul României pe lângă Quirinal, membrii

celor două misiuni diplomatice, numeroși intelectuali italieni și colonia română din Roma.

Pe de altă parte, d. Berea, invitat de Academia de arte frumoase din Roma, a ținut tot Miercuri o conferință despre „Operele și studiile lui Rubens în Italia”.

Evadarea unui pușcărias din închisoarea Văcărești

București, 19 (SIR). — La închisoarea Văcărești din Capitală s'a întâmplat ieri evadarea unui spărgător, printr'un procedeu de o rară ingeniozitate. Spărgătorul Marin Svanca, pândind momentul când un tânăr a vorbit la vorbitorul închisorii cu părintele, i-a sustras bilețul de control pentru intrarea și eșirea din închisoare a persanelor străine. Odată în posesia bilețului, s'a dus repede în dormitor și a impru-

mutat căciula lui Sami Saraga, faimosul spărgător skior, precum și hainele civile ale celorlalți deținuți și apoi, cu țigara în gură a eșit tacticos pe poarta închisorii, fără ca portarul să-l fi recunoscut.

Partea nostimă e că în locul lui a rămas închis — până când se vor limpezi lucrurile din ancheta cazului — băiatul cărui Svanca isbutise să-i sustragă bilețul.

Cele dintâi victime

Pe baza unor informațiuni considerate temeinice, Olanda și Belgia au proclamat zilele trecute aceea stare excepțională, pe care un cuvânt devenit celebru în istoria războiului mondial o numea *Kriegsgefahrzustand*.

În zilele noastre când domnește, măcar teoretic, doctrina „războiului totalitar”, preambulul ostilităților nu constă numai din mobilizarea și concentrarea armatei, sub scutul trupelor de acoperire. Aceste preparative, cari se pot încă decoda în ușurință în cazul de stindere a situației politice, nu sunt considerate ca suficiente azi. De aceea guvernul belgian a mai luat o măsură, aplicată în primele zile ale lunii Septembrie 1939 și de Franța și Germania.

Măsura aceasta gravă, aproape ireparabilă în urmările ei funeste, este evacuarea populației civile dela frontieră. Acești nenorociți sunt cele dintâi victime ale unui război modern.

Înainte chiar ca primul foc de armă să fie tras, înainte ca vr'un ostaș al țării să verse cel dintâi strop de sânge în marea dramă care, după definiția clasică, e „ultimul mijloc ce stă la dispoziția statelor pentru a rezolva, prin forță, conflictele lor” — înainte de izbucnirea ostilităților, zeci și sute de mii de oameni trebuie să facă suprema socoteală: ce pierd și ce rămâne.

Socoteala combatantului este, lângă aceasta, ușoară: „pentru binele patriei, pot pierde viața, deci totul; îmi poate rămâne viața, deci atât de mult încât tot ce aș mai putea pierde, nu contează!”

Civilul evacuat pierde sigur căminul, împreună cu toată agoniseala vieții sale și toate amintirile lăsate de părinți și strămoși. El poate scăpa viața și 30 de kilograme de bagaje...

Vă reamintează să meditați această problemă: într'o singură noapte (atac la timp s'a acordat asacienilor de pildă) trebuie să alegi din casa ta acel pachet de 30 de kilograme care va fi toată averea ta de acum înainte! De rest îți iai rămas bun adevărat. Lăși mobilă cu care te-ai obișnuit, hainele pe cari cine știe când le vei putea înlocui, cărțile dragi, vr'un obiect de artă dorit multă vreme și cumpărat cu sacrificii, portretul bunicii, căinele credincios, pisica ce torcea la gura sobei. Lăși confortul tău cald și pleci în necunoscut, poate în mizerie.

Pleci cu cele 30 kg în mână, iar „comisia de recuperare” vinde lucrurile tale rămase la licitație, pe câțiva logani — cine știe ce străin va privi cu ironie obiectele tale cele mai intime, iar în camera în care și-a născut soția se va instala un depozit de muniții, dacă nu altceva. După război și se vor plăti toate acestea, și se spune.

Parcă s'ar putea plăti cu arginți valorile sentimentale și suferințele morale...

Civili evacuați sunt cele dintâi victime ale războiului.

NICOLAE IVAN

Udicioasa crimă din Jimbolia

Un necunoscut asasinează o bătrână vânzătoare de haine vechi pentru a o jefui

JIMBOLIA, 19. (Prin telefon). — În noaptea de 17 spre 18 Ianuarie crt. s'a săvârșit un furtos asasinat în localitate.

Vecinii femeii Magdalena Hilger, de 63 ani, au descoperit ieri dimineață cadavrul plin de sânge al bătrânei, în locuința ei din str. General Mironescu 29.

Pe fața victimei se vedeau urmele unor lovituri de baston, mai accentuate la orbita dreaptă și în cap. Alături de cadavru se găsea un baston însângerat.

Lugubra descoperire a fost adusă la

cunoștința jandarmilor, cari s'au deplasat la locul crimei.

Din primele cercetări s'a ajuns la concluzia că mobilul înspăimântătorului asasinat a fost jaful.

Pe jos, în cameră erau risipite câteva monede de 20 și 50 lei, pe care, criminalul, în graba de a dispărea mai repede le-a lăsat să-i scape.

Victima era o femeie săracă, trăia singură și se ocupa cu comerțul de haine vechi.

Primele cercetări au indicat ca făp-

taș al crimei pe un oarecare Matei Schuster, de 56 ani, tăietor de lemne, care a și fost reținut.

Bănuiala se întemeiază pe faptul că numitul a fost decoperit plin de sânge pe față, pe mâini și pe haine. Mai mult chiar, s'a aflat că în tot cursul zilei de 17 Ianuarie numitul a tăiat lemne la ora victimei.

Până cauză, presupusul asasin n'a făcut mărturisiri. Cercetările sunt în curs. Orbita crimă a produs o profundă impresie.

Un elev străjer a evitat o mare nenorocire prin curajul său

Moldova-Veche, 19. — Dunărea fu înghețată, mai mulți copii de școală plecat să se joace pe gheață.

Depărtându-se prea mult de tată copilul Tvetco Novacovici, elev în clasa III-a la școala Confesională greco-catolică sârbă din localitate, a ajuns un loc unde gheața fiind subțire, spart, iar copilul a alunecat sub gheață rămânând doar cu capul afară și agățându-se cu mâinile de marginile gheții spa-

Inspăimântați ceilalți copii au început să fugă, în timp ce copilul prins de gheață, striga desnădăjduit după ajutor.

În această stare a fost zărit de un străjer Jarco Ștefanovici din clasa I a școlii Primare de stat Moldova-Veche, care, cu toate că și dădea seama că și poate primejdui chiar propria viață, n'a stat o clipă pe gândurile alergat de îndată la locul primejdiei.

Cu băgare de seamă, trăgând de gheață pe cel aflat în nenorocire, l'a luat apoi în srate și dus acasă, salvându-l de la o moarte sigură și groaznică.

Elevul străjer Jarco Ștefanovici va fi citat prin ordin de zi și dat ca exemplu de virtute și curaj pe unitățile străjeri ale școlii primare de stat Moldova-Veche de sub conducerea doamnei Finareta Aureliu Vălimareanu.

Pentru adevăr

Precizarea unor fapte în chestiunea Episcopiei Timișorii

Românii bănățeni, ortodocși fără nici o deosebire, am luptat în același gând pentru ființarea unei Episcopii ortodoxe române în Timișoara, desigur cu ființa finală de a fi ridicată ca mână la rangul de metropolie a Banatului. Frământările în jurul acestei ființări au vizat doar mijloacele pentru atingerea cât mai neîntârziată a țintei. Oricum, cert este că aceste frământări ne-au adus tuturor cu o clipă mai de vreme mult dorita episcopie.

Se mai încearcă totuși a se tulbura solidaritatea bănățeană, prin șoapte de reacredință, menite a falsifica anumite fapte pentru a lovi în conducătorul spiritual al Românilor ortodocși din acest colț de Țară. Suntem datorți a spulbera aceste șoapte și a restabili adevărul, publicând unele documente care vădese împede, că tendința de a muta Episcopia Caransebeșului la Timișoara există, cu știrea și porunca Metropoliei de Sibiu și a Sf. Sinod din București, încă din 1932.

Consistorul Mitropoliei ort. române din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș Nr. 183/1932.

Prea Sfințite,

Sf. Sinod prin adresa Nr. 796/1931 din 20 Aprilie 1932 (în urma unei comunicări a Sf. Episcopii a Aradului) ... preconizează ... strămutarea sediului Episcopiei dela Caransebeș la Timișoara.

Pentru acest caz însă orașul Timișoara, aparținător Eparhiei Aradului, va trebui alipit Eparhiei Caransebeșului.

Vă rugăm deci Prea Sfințite, binevoitori a supune această chestiune deliberării Ven. Consiliu Eparhial și a ne comunica concluziile la care s'a ajuns. Cu considerare la împrejurarea că Consistorul metropolitan va fi convocat la un termen cât mai apropiat, Vă rugăm, Prea Sfințite, să binevoiti a dispune, ca informațiunile în această chestiune importantă să ne fie date cât mai urgent.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, ale

noastre întru Hristos frățești îmbrățișări. Sibiu, la 7 Iunie 1932. Nicolae arhiepiscop și mitropolit.

Prea Sf. Sale Dr. Iosif Tr. Badescu
Episcop

Caransebeș.

Consistorul Mitropoliei ort. române din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș. No. 335/1932.

Prea Sfințite,

În legătură cu adresa noastră No. 183—1932 cu privire la mutarea sediului Episcopiei Caransebeșului la Timișoara, avem onoarea a Vă comunica anexat (în copie) adresa No. 1431 din 13 Dec. 1932 a Sf. Sinod, pentru a lua cunoștință de hotărârea ce s'a adus în această cauză.

Primiți, Vă rugăm, Prea Sfințite, ale Noastre întru Hristos frățești îmbrățișări. Sibiu, la 20 Dec. 1932. Nicolae arhiepiscop și mitropolit. P. S. S. Dr. Iosif Tr. Badescu Episcop, Caransebeș.

Copie.

L. P. S. S. Mitropolit al Ardealului — Patriarhia Română Sf. Sinod Nr. 1431 din 13 Decembrie 1932. Ca răspuns la adresa L. P. S. V. Nr. 239/1932, cu frățească dragoste avem onoarea a Vă aduce la cunoștință, că Sf. Sinod în ședința sa dela 2 Decembrie a. e. deliberând asupra chestiunii mutării sediului Episcopiei Caransebeșului la Timișoara, față de încheierile Consiliului Eparhial dela aceleia Episcopii a hotărât în principiu următoarele: „Sf. Sinod constată, în cunoștință de cauză, marea importanță și interesul superior al Bisericii ort. române de a avea un episcop al său în Timișoara și care în cazul de față nu ar putea fi altul decât episcopul Caransebeșului, prin mutarea sediului Eparhiei sale în marele și importantul oraș Timișoara. Primiți, Vă rugăm, etc. ... Președinte, Patriarh ss Miron — Director ss Indescriabil. Ad. Nr. 335/1932. Pentru autenticitate: Traian Petrișor secretar (sigiliu). S. C. E.

Pentru combaterea cancerului

Berlin, 19 (Rador). — Agenția D. N. B. anunță, că s'a construit în Germania pentru combaterea cancerului, cea mai puternică instalație de Röntgen-Terapie din lume, pentru o tensiune de 1.2 milioane volți. Această instalație are o putere de radiațiune egală cu aceea a unei cantități de 10 kgr. de radium.

Cereri intrate pentru candidările de deputați ai clerului la Adunarea eparhială a Episcopiei Timișorii

Timișoara, 19. — În numărul de ieri am publicat cererile intrate pentru candidările de deputați mireni la Adunarea eparhială a Episcopiei Timișorii. În cele ce urmează, publicăm și cererile intrate pentru candidările de deputați ai clerului la aceleaș adunare.

Iată tabloul întocmit, pe circumscripții, după cererile intrate:

Circ. Bălnăț: Ioan Trifu, protopop, Bălnăț.

Circ. Bellinț: Const. Popovici, paroh, Ictar; Sever Sepeșian, paroh, Cluzătau; Andrei Andrașiu, paroh, Sanovița; Ioan Nicorescu, preot pens., Lugoj.

Circ. Birchis: Moise Bordoș, adm. protopop, Birchis.

Circ. Buziaș: Ioan Gheția, protopop, Buziaș.

Circ. Ciacova: Dimitrie Țieran, paroh, Ghilad; Nicolae Brănuțiu, paroh, Ciulvăz.

Circ. Comloșul-Mare: Dr. Șt. Clorolanu, protopop, Comloșul-Mare.

Circ. Cuveșdia: Liviu Dehelean, paroh, Ususău.

Circ. Deta: Augustin Ghilezan, protopop, Ciacova; Petru Bizeria, paroh, Deta.

Circ. Frateia A: Virgil Popovici, protopop, Timișoara-Mehala; Traian Barza, paroh, Cerneteaz; Corneliu Vuia, paroh, Timișoara-Elisabetin.

Circ. Gătaia: Tovie R. Perian, paroh, Cadar; Vichentie Pirtea, paroh, Sinersig.

Circ. Jetai: Liviu Surlașiu, paroh, Jetai; dr. Dimitrie Cioloca, profesor, Șipet.

Circ. Lipova: Gheorghe Todan, paroh, Fibiș.

Circ. Periam: Ignatie Raica, paroh, Munar; Grigorie Vermeșan, paroh, Pesac; Victor Fizeșan, paroh, Pesac; Liviu Rațiu, paroh, Secusigiu.

Circ. Recaș: Iosif Goarță, protopop, Recaș.

Circ. Sănnicolaul-Mare: Ioan Popovici, paroh, Sănnicolaul-Mare.

Circ. Timișoara-Elisabetin: Dr. Paohle Țucra, protopop, Timișoara-Iosefin.

Circ. Timișoara-Fabrică: Melentiu Ștefan, paroh, Timișoara-Fabrică; Traian Golumba, paroh, Timișoara-Fabrică; Ștefan Evuțianu, proto-diacon, Timișoara-Elisabetin.

Circ. Timișoara-Iosefin: Ioan Imbrene, protopop, Timișoara-Iosefin; Pașca Tismonariu, paroh, Hodoni.

Circ. Vinga: Alexandru Bocșianu, protopop, Vinga.

Circ. Zăbălț: Nicolae Burdia, paroh, Cutina; Vasile Debău, adm. protopop, Lipova.

Mica publicitate

Căutăm un mecanic pentru fabrica de ghete a noastră, ca mecanic ajutor, care pricească manipularea motoarelor Diesel. Fr. Neumann, Lugoj, Str. Ioan Vidu No. 10.

Cumpăr și schimb mărci poștale folosite nefolosite. Waltrich frizer, II, Piața Teatrală 8.

Prepar copii de curs primar. Pretenții modeste. Adresa la ziar.

Domnișoară de birou, cu scriere frumoasă se caută. A se prezenta la Administrația ziarului „Dacia”, ora 9—13, 17—19.

Locuință cu 5 camere, dependințe, confortabilă de închiriat în Str. Moșilor No. (lângă Piața Kuti).

S'a pierdut un certificat de absolvire al școlii de elevi meseriași din atelierul primar CFR Timișoara, pe numele Chiriacescu Gh. Ioan. Aflătorul este rugat să preda la redacția ziarului „Dacia”, contra recompensă.

ADMINISTRAȚIA ZIARULUI „DACIA” caută vânzători de ziare. Doritorii să prezente de urgență la administrația...

Turneu! Sica Alexandrescu TEATRUL COMUNAL TIMIȘOARA

DUMINECĂ 21 IANUARIE ORELE 9 SEARA

TEATRUL VESEL PREZINTĂ:

Părintele Cățeilor

3 ore de răs cu

VAȘILIU BIRLIC

Florica Demion, R. Lăzărescu, Lulu Aurelian, Niculescu-Buzău, Angela Mateescu, Lulu Popescu, Magda Dumitrescu, Cotty Hociung, I. Handoca și I. Petrovici.

Elevole și elevii au voie să asiste la acest spectacol

TELEGRAME INTERNE

CONSILIU DE MINISTRI

București, 19 (SIR). — Eri s'a ținut un consiliu de miniștri prezidat de d. Gh. Tătărescu, consilier regal și președintele consiliului. Consiliul a aprobat un proiect de lege pentru simplificarea formalităților de aprobare a proiectelor de lucrări și de angajare a cheltuielilor, în administrația locală și exploatarea comunale. S'au luat apoi în dezbateri și dat aprobării proiectului de lege pentru organizarea Frontului Renașterii Naționale.

70 MILIOANE LEI PENTRU INSAMANTĂRILE DIN PRIMĂVARA

București, 19 (SIR). — M. S. Regele a semnat un decret prin care se deschide pe seama ministerului agriculturii un credit de 70 milioane lei, pentru însămânțările de primăvară.

UN COMISARIAT AL PETROLULUI

București, 19 (SIR). — Monitorul Oficial de ieri a publicat un important decret de lege prin care se înființează un comisariat general pentru îndrumarea producției și prelucrării țițeiului, vânzătorilor și exportului petrolului. Acest comisariat general petrolului funcționează pe lângă ministerul economiei naționale.

DISPENSAR PENTRU MUNCITORI

București, 19 (SIR). — În urma propunerii dlui Petre Topa, subsecretar de stat al sănătății publice, s'a dispus de către consiliul Casei Centrale Asiguraților Sociale înființarea unui mare dispensar la Asău, jud. Bacău, unde sunt 4000 muncitori.

DANIA UNUI STRĂJER PENTRU OSTIRE

București, 19 (SIR). — În aceste vremuri, când fiecare cetățean își dă obolul pentru înzestrarea armatei, pildele date de străjeri sunt numeroase și mișcătoare. Iată scrisoarea străjerului Davidescu, din str. Carol, din clasa 2-a a școlii primare „Clementa” din Capitală: Domnule comandant, bănișorii mei economici vă rog să-i primiți pentru înzestrarea ostirei noastre.

CONDAMNAT PENTRU INȘELĂCIUNE

București, 19 (SIR). — Ioan Dambi, din comuna Șerban Vodă, Ilfov, a fost condamnat la 4 luni închisoare și 50.000 lei despăgubiri civile, pentru că prin promisiuni de căsătorie a atras pe fata Magdalena Antonici să conventuiască împreună, iar după o săptămână a părăsit-o.

D. PROF. NISTOR LA PATRIARHUL NICODIM

București, 19 (SIR). — D. prof. Nistor, ministrul cultelor, a făcut azi dimineață o vizită I. P. S. S. Patriarhului Nicodim.

DELA F. R. N.

București, 19 (SIR). — Membrii directoratului F. R. N. sunt convocați la președinția consiliului de miniștri.

MARE RAZIE ÎN CAPITALA

București, 19 (SIR). — Astănoapte, poliția capitalei a întreprins o mare rază. Au fost cercetate numeroase locații. Un număr de 200 indivizi, femei și bărbați au fost duși la prefectură și triați. Cea mai mare parte dintre ei au cazier. Rezultatele razei sunt senzaționale.

UN NOU STATUT AL FUNCȚIONARILOR

București, 19 (SIR). — „Semanalul” scrie: un nou statut al funcționarilor publici va avea să legeze toate chestiunile de numiri, înaintări, disciplină, etc.

Lupta eroică a finlandezilor continuă

Rușii se retrag în regiunea Salla. Frigul a atins -51 grade
Președintele Kallio cere președintelui Roosevelt ca St. Unite
sa trimită Finlandei material de război

Paris, 19 (Rador.) — „Paris Soir” publică un interview acordat trimisului său special de mareșalul Mannerheim, în care comandantul armatei finlandeze subliniază că, dacă curajul, hotărârea și prevederea poporului finlandez au stăvilit „primele valuri sălbătice ale invaziei sovietice” nu trebuie totuși să se uite că lupta se desfășoară într'un raport de un finlandez contra 50 de ruși.

Mareșalul a adăugat că ajutorul este mai necesar decât oricând patriei sale.

ATACURI BUSE RESPINSE

Helsinki, 19 (Rador.) — Reuter anunță: Luptând pe gerul cel mai cumplit pe care l-a cunoscut Finlanda în ultimii 36 de ani, trupele finlandeze fac față unui nou atac sovietic pe frontul Salla. În trei rânduri a înțeles pe comandamentul sovietic trupele sale către golful Botnic și

lupta continuă. Două din aceste atacuri au fost respinse și finlandezii, contraatacând, înaintează către Salla de la Vest. Finlandezii au recucerit orașul Kursu.

COMUNICAT FINLANDEZ

Helsinki, 19 (Rador.) — Comunicatul militar din seara de 17 Ianuarie: În Istmul Carelei, activitate de hărțuire reciprocă. Pe frontiera de Est, la Nord-Est de lacul Ladoga, lupte între elemente de recunoaștere. Finlandezii au respins un detașament inamic și au distrus două care de asalt. În Laponia, finlandezii luptă cu succes în sectorul Salla. Un avion sovietic a fost doborât.

COMUNICAT SOVIETIC

Moscova, 19 (Rador.) — Comunicatul oficial al statului major al circumscripției militare din Leningrad la 17 Ianuarie: În toate direcțiile acțiunii de cercetași și

pe locuri schimb de focuri de infanterie și foc slab de artilerie. Aviația sovietică a făcut zboruri de recunoaștere și a bombardat mai multe poduri de cale ferată și obiective militare. Au fost doborâte 11 avioane inamice.

RUȘII AU BOMBE

DE CALITATE MEOCRA

Helsinki, 19 (Rador.) — D. Ernest Fontell, șeful apărării aeriene dela Greborg, care se găsea la Abo în timpul bombardării orașului de către aviația sovietică, a dat un interview reprezentanților presei scandinave, aflați la Helsinki, declarând între altele: „Autoritățile finlandeze de descoperit pe bordul avioanelor sovietice de bombardament — doborâte în apropiere de Abo — două hărți ale regiunii nordice, pe care era trasat cu mare atenție drumul dintre Leningrad și Stockholm—Haparanda. Aceste hărți — a adăugat Forell — dovedesc că sunt posibile orice fel de eventualități. Concluzia practică ce trebuie trasă este că de pe acum urmează să se construiască adăposturi anti-aeriene în Suedia. Cu toate pagubele provocate la Abo, în urma bombardamentelor sovietice, s'a constatat că bombele sunt de calitate mediocră. Pentru ca bombardamentul să aibă rezultate bune, aviatorii ruși aruncă foarte multe bombe. Ei lasă să cadă simultan câte 10 bombe incendiare și 10 explozibile. Aviatorii ruși aruncă bombe oriunde fără distincție.”

GENERALUL LINDNER DESPRE VOLUNTARI

Londra, 19 (Rador.) — Generalul Axel Lindner, șeful brigăzii de voluntari scandinavi din ziarul, a declarat trimisului special al ziarului „Daily Mail” dela Helsinki, că în Martie va avea alături de el un mare număr de voluntari. Majoritatea voluntarilor actuali sunt originari din Suedia și Norvegia, unde clima e asemănătoare cu acela a Finlandei, așa că suportă ușor clima finlandeză.

LUPTE PE UN GER DE -51 GRADE

Stockholm, 19 (Rador.) — Ultimele informații primite din regiunea Salla, confirmă mișcarea de retragere a trupelor sovietice. Situația actuală pare a arăta că, comandamentul sovietic a hotărât să amâne operațiile pentru două motive: În primul rând el s'a temut de o încercuire. Două companii sovietice însărcinate să restabilească linia de comunicație au fost nimicite. Domnește un frig intens. S'au înregistrat până la 51 grade sub zero. Oprirea operațiilor la Salla — unul din punctele cele mai nevralgice de pe frontul finlandez — a fost primită cu vie mulțumire de întreaga Finlanda.

PREȘEDINTELE KALLIO CERE AJUTOR DELA STATELE UNITE

New York, 19 (Rador.) — Într'un interview acordat corespondentului ziarului „Herald Tribune”, d. Kallio, președintele republicii finlandeze cere președintelui Roosevelt să se livreze fără săte avioane și artilerie anti-aeriană, întrucât acestea sunt mai necesare ca orice. Președintele Kallio propune deasemeni ca principalele orașe americane, sau fiecare stat federal din Statele Unite, să adopte câte un oraș finlandez, așa cum s'a făcut în Statele Unite, pentru refacerea satelor și orașelor din Franța, după războiul mondial.

Strămutare de populații în timpul lui Carol cel Mare

TIMIȘOARA, 19. — Miercuri 17 Ianuarie a avut loc la Liceul Comercial obținuta conferință a Institutului Francez de Inalte Studii în România. În cadrul seriei de conferințe de anul acesta, un adevărat curs de istorie culturală a Franței, d. prof. Marcel Griffoin a vorbit, în felul d-sale atât de viu și amuzant despre „Renașterea carolingiană.”

Improspătând și completând ferocit cunoștințele noastre istorice, eruditul conferențiar a ardat cum majordomul a luat cu încoțul locul regelui franc. Epoca lui Carol cel Mare defilează anecdotic dar p. o fund înțeles în fața auditoriului. Culminarea unui proces istoric prin încoronarea dela Crăciunul anulului 800 al lui Carol cel Mare ca împărat al Occidentului este înfățișată pasionant.

D. prof. Griffoin știe mereu să dea o referință de actualitate spuselor d-sale. Aflăm cu umtore dela d-sa de exemplu că împăratul Carol cel Mare a mutat o numărăoasă populație saxona în Franconia.

Viața culturală din timpul domniei unor regi și împărați neștiutori de carte se mișcă în cadre modeste, dar totuși există. Totuși politica nu interesează mai mult. După moartea lui Carol cel

Mare (814), Imperiul se descompune. T. acului uenl Verwin (848) regimentul său, a creștin germanii conștientă modernă umire germana și a runta. Se știe că, Imperiul fiind împărțit în trei pu. și, partea lui Lothar este o fâșie de cca 200 km lățime, care cuprinde cele două capitale imperiale Aachen și Roma. Timp de 11 secole fâșia dealungul Rinului va fi măruț discordiei între Germania și Franța, fără din ce în ce mai diferențiate...

Conferințele ținute de d-nul prof. Cazenare și Griffoin au un mare merit. Cu un tact perfect se evită orice notă de „propagandă”, menținând o senină atmosferă de intelectualitate și un interes susținut la auditor.

De ce oare vine atunci atât de puțind lume la aceste conferințe? Fiindcă se țin în limba franceză? Dar sute de persoane din Timișoara pretind că o cunosc, iar alte mii (în special elevii) au noțiunii suficiente pentru a asculta cu profit rostirea clară a acestor distincți profesori!

Sperăm că a fost numai frica de subiectele anunțate, presupuse aride, iar înaintând „cursul” spre regiunile mai apropiate ale istoriei și auditorii vor fi mai numeroși...

O catastrofală ciocnire între 2 autobuse bucureștene

Călătorii în panică au sărit pe ferestre. Sunt 17 grav răniți

București, 19. (SIR) — Azi dimineață s'a întâmplat un grav accident de autobuse în Capitală. Două autobuse tixite de călători au intrat, unul în celălalt, în plină viteză, pe calea Cotroceni. Fiecare șofer creșând că celălalt îl face loc, au intrat cu boturile unul în celălalt afarându-se. În ultima clipă, călătorii care prevedeau o catastrofa, au mai căutat să sară din plin însă, din aceea goană nebună. Ușile fiind închise automat, călătorii nu s'au mai putut salva.

Ciocnirea violentă a provocat și incendiul motorului uneia dintre mașini. Făcările se întindeau. Șoferii erau răniți, în nesimțire, pe volanele sfărâmate. Nu mai puteau deplasa dispozitivele de deschidere a ușilor. Călătorii au spart geamurile și s'au aruncat pe ele în stradă. Într'un timp făcându-se panica, au cuprins partea dinainte a uneia dintre mașini. Câțiva so. dați din apropiere cu greu au stins focul.

S'au identificat 18 răniți. Toți sunt grav răniți.

SPORT

Program de lucru pentru iarnă

După publicarea articolelor în legătură cu activitatea sportivului în timpul iernei am primit o serie de adrese prin care ni se cer explicații, mai ales în ce privește un ciclu complet de antrenament.

Dăm deci cu plăcere un program detaliat, care cuprinde perioada, ce începe din luna Noembrie și până în Anprile, când încep antrenamentele speciale.

Acest program este întocmit pe cinci luni, dar poate fi utilizat și acum, trebuie doar să înlocuim perioadele lunare, aplicând pentru programul lunar un timp de două săptămâni. În acest fel putem trece peste toată gama pregătirilor și programul poate fi executat în întregime până în primăvară. Se va avea însă în vedere faptul că munca trebuie să fie redusă cu 25—30 la sută, spre a nu face abuz la rezistența organismului.

PROGRAM DE LUCRU

Luna Noembrie. Săptămânal două ședințe de gimnastică în sală. Exerciții corectoare și educative. Durata ședințelor circa 50 minute, cu mici pauze și multe exerciții de respirație.

Luna Decembrie. Trei antrenamente pe săptămână. Două în sală cu program de gimnastică, ca în luna precedentă, de câte 30 minute, iar unul sportiv sau basket și volley de circa 20—30 minute. A treia ședință, Duminică la amiază, cuprinzând plimbări și marșuri de 2—4—3—3 kilometri.

Luna Ianuarie. Program ca în luna precedentă, însă a treia ședință, cea în liber, va cuprinde alternativ marșuri și alergări pe teren variat pe distanța de 2 kilometri.

Luna Februarie. Două ședințe de gimnastică pe săptămână. Se vor introduce în program exercițiile cu sacul de nisip sau cu mingea medicală. Ședința a treia se va consuma prin alergare pe teren variat pe distanța, alternativ, de 2 kilometri cu 6—8 demaraje scurte de 20—30 metri și de trei kilometri cu 4—5 demaraje de 40—60 metri.

Luna Martie. Se va căuta ca ședințele de gimnastică să aibe loc, cât de des și cum permite timpul, în liber, iar durata lor, inclusive jocurile, să fie de cel puțin o oră.

În programul de gimnastică se vor introduce exercițiile de specializare, insistându-se asupra accelerării mișcărilor, cari trebuie neapărat să câștige în viteză.

Alergările pe teren variat se vor scurta ca distanță, la 1—2 kilometri, însă trena va fi mai vioale, cu mai dese demaraje scurte. În cursul traseului se vor face și alergări pe loc (skin), ținându-se seamă ca genușii să fie bine ridicați, detenta să fie cât se poate de pronunțată, iar mișcățile brațelor îndolte să fie energice și coordonate mișcărilor picioarelor. Coatele să fie mișcate în plan paralel cu corpul.

Nu mai facem marșuri!

Luna Aprilie. Programul din aceasta lună trebuie să formeze epoca de trecere dintre antrenamentul de iarnă, de pregătire, și între antrenamentul special, de pe pistă, în vederea concursurilor.

În ce privește gimnastica, aceasta se va practica cu tendința de a împrișa mișcărilor cât mai multă rapiditate și vigoare. Se vor executa exerciții de mlădiere, respirație și gimnastică de specializare, adică se vor prefera exercițiile cari întrunesc elementele de bază ale alergărilor.

Alergările pe teren variat vor fi înlocuite, terenul de activitate fiind mutat pe pistă, unde se vor face alergări pe distanțe de 1200—800—100—600 metri, cu mai multe demaraje.

Se va sta și asupra stilului, care trebuie să tindă spre economie de energie. Să nu facem risipă de forță! Să nu uităm că toate iarna am muncit pentru a ne crea rezerva pentru concursuri și nu pentru risipă inopertună.

Luna Maiu. Antrenament special pentru fiecare specialitate, lucru despre care vom scrie în viitor.

Cursul de arbitrii

Districtul de football din Timișoara prin toate mijloacele lui de propagandă a publicat în repetate rânduri începerea cursului de arbitrii pe anul în curs.

Cu toată insistența depusă din partea celor competenți pentru a atrage elemente noi în această tagmă de elită a sportivilor, interesul este nul și înscrierile sunt inexistente. Capitala Banatului care a dat întotdeauna sportivi de seamă ba chiar și arbitri de elită, se vede deodată lipsită de elemente noi de rezervă cari să aducă un puls nou și o mentalitate adecuată ritmului nou în sport. Acum când în urma ultimei conferințe dela Budapesta s'a hotărât în principiu, folosirea tuturor elementelor tinere cu ocaziunea diferitelor întâlniri, când posibilitatea de afirmare este foarte mare, este de dorit ca sportivii cari nu activează ca echipieri să-și dea și ei prinosul de contribuție pe altarul sportului înscriindu-se la cursul de arbitrii.

Înscrierile se primesc până la 25 Ianuarie 1940 la secretariatul districtului în fiecare Marți și Miercuri dela ora 16. Taxa de înscriere este de 200 lei. Candi-

dații trebuie să aibe o pregătire școlară de cel puțin 4 clase secundare, să exercite o profesiune precisă și să aibe o moralitate ireproșabilă.

Caleidoscop sportiv

Mäki, celebrul alergător finlandez, care la ordin suprem a fost readus depe front pentru a-și relua antrenamentul în vederea turneului de propagandă din America. A cerut retrimiteră sa neputând face antrenamentele prescrise din cauza piciorului rănit mai de mult și care nici de prezent nu s'a vindecat.

Echipa de hockey a Canadei anul acesta nu face deplasarea în Europa. În schimb a invitat o echipă europeană care după toate probabilitățile pare a fi cea a Elveției.

Echipa de hockey a Germaniei se antrenează la Garmisch sub supravegherea canadianului Bobby Bell. Fapt interesant căci Germania și Canada sunt în răzcoia.

LOTERIA DE STAT

Colectura Oficială

a avut la tragerea din 18 Ianuarie următoarele câștiguri:

Lei 10.000.000 No. 58914 Matca Sediul Chișinău

Lei 1.000.000 No. 11241 Matca Sediul Chișinău

Lei 200.000 No. 483407 Anexa Sediul Cluj

Jumătate din lozul de 10.000.000 a fost vândut prin Colectura Campus & Bassa.

SEDIUL DE VANZARE: COLECTURA OFICIALA
Timișoara I, Bulv. Reg Ferdinand I :: Telefon 31-05.

Viața muncitorească

Un memoriu la I.T.A.S.

pentru stabilirea condițiilor de muncă și salarizare

Timișoara, 17. — Prin breasla lor, muncitorii dela I. T. A. S. (Intreprinderile Municipiului Timișoara pentru Alimentarea cu apă, canalizare, transit și salubritate) au înaintat direcțiunii de cari aparțin și organelor muncii un memoriu prin care cer încheierea unei convenții de muncă în următoarele condițiuni:

Timpul de lucru pentru toți muncitorii va fi de 8 ore efectuate la zi, sau 48 ore pe săptămână. Tot ce trece peste acest timp, se consideră ca ore suplimentare și se plătesc ca atare.

Legea repausului Duminical se va respecta întocmai. Ca zile de odihnă sunt considerate toate Duminicile și sărbătorile legale.

Incadrările și avansările să se facă conform prevederilor regulamentului de serviciu al întreprinderii, care este în vigoare dela data comercializării, ținându-se seamă de capacitatea și vechimea în serviciu. Muncitorii angajați în mod provizoriu, după un an de serviciu, să fie definitivati, iar deciziile de numire pentru definitivare, să fie înaintate respectivului în termen de 6 luni dela data numirii.

După incadrările prevăzute de regulamentul comercializării, să se acorde o majorare de 35%.

Pentru muncitorii salariați cu luna, salariul pe oră se va stabili din salariile brute, repartizat la 25 zile lucrătoare.

Muncitorilor care prestează serviciul de noapte, pentru acest timp să li se acorde un spor de 25%, la salariile majorate.

Munca suplimentară prestată, va fi stabilită cu salariu normal plus 50%, iar prin munca suplimentară se înțelege aceea, care depășește 8 ore pe zi.

Aceasta se referă atât la muncitorii provizorii cât și la cei definitivati, și la aceia cari prestează serviciul în serie.

Șoferilor, neputându-se respecta orele suplimentare, să li-se acorde la finea anului o indemnizație globală echivalentă cu munca prestată în plus.

Toți cei muncitori, cari vor fi chemați în timpul nopții, între orele 22—6, pentru efectuarea unor lucrări fortuite, vor

primi dela 1—4 ore salariul pentru 4 ore, plus 50%, dela 4 ore în sus, vor primi salariul pentru opt ore, plus 50%.

Pentru munca prestată în zilele de sărbători legale și în zilele de Duminică lucrătorii vor fi retribuiți cu un adaus de 100% și cu 150% pentru tot ce depășește 8 ore în aceste zile.

Muncitorilor să li-se acorde un concediu cu salariu după cum urmează: cei cu vechime la întreprindere dela 1—3 ani vor beneficia de un concediu de 10 zile, dela 3—5 ani, vor beneficia de un concediu de 14 zile, cei dela 5—10 ani, vor beneficia de un concediu de 21 zile, pentru fiecare an în plus, concediul va fi sporit cu o zi fără de a depăși în total 30 zile.

Lucrătorii delegați a îndeplini provizoriu serviciu în afară de locul obișnuit vor primi următoarele indemnizații: Un salariu calculat după salariul individual dela luna precedentă a celui delegat, plus sporurile și indemnizațiile cuvenite; O diurnă de 40 lei pe zi, dacă nu revine în timpul schimbului, dar revine să doarmă acasă. O diurnă de 100 lei pe zi, dacă nu revine să doarmă, dar primește locuință gratuită. O diurnă de 150 lei pe zi, dacă nu primește locuință gratuită.

Lucrătorii muncind la lucrările subterane, pentru acel timp, vor primi un adaus de 25% peste salariul lor obișnuit.

Muncitorii calificați angajați ca provizori pentru alte lucrări cu salariu ca muncitor necalificat, la caz că vor fi întru buințați la lucrări de profesioniști din bransa lor, pentru timpul cât sunt întru buințați ca atare, vor fi salariați cu salariul de profesioniști din categoria respectivă.

Dreptul la pensie pentru muncitorii definitivati, să fie revizuit și să li-se deosebi posibilitatea de a-și răscumpăra timpul petrecut la întreprindere ca muncitor provizoriu.

În afară de cererile de mai sus, rugăm a se menține toate dispozițiunile în vigoare.

Propunem întocmirea regulamentului de serviciu, în înțelegere cu Breasla muncitorilor metalurgiști și electricieni din ținutul Timiș.

Femeile la lucru

Într-o recentă alocuțiune radiodifuzată, ministrul francez al muncii, d. Charles Pomaret a declarat: „Zilele trecute, însoțind pe colegul meu, d. Guy La Chambre, ministrul aerului, am vizitat diverse uzine de aviație. În multe ateliere, o parte din efectiv este feminin și șefii întreprinderilor, inginerii mi-au exprimat satisfacția lor. Cele mai inteligente și mai îndemnatice vor putea deveni excelente specialiste.”

Într-adevăr, în această uzină, în fundul unei îndepărtate provincii franceze, alături de mecanicii specialiști, 1800 de

femei se află la lucru. Degetele lor mănuiesc dur aluminiul, cum mănuiau, în mătasea. Uniformele lor le dau aerul lucrătorilor de operetă. Basmauă lor fular albastru nu se deosebesc de cele după felul cum este înodată. Șefele echipei au dreptul, pentru a se distinge de un guler albastru. Într'un colț imensului hall se află o tablă neagră niște băncii: acolo se fac cursurile pregătire, care țin o săptămână. Orice nea este absolută, disciplina riguroasă o supraveghetoare severă păzește vade totul.

INFORMAȚIUNI

Calendar

VINERI, 19 IANUARIE.

Ortodox: Cuviosul Părinte Macarie Egipteanul.

Catolic: Sfântul Mariu.

Farmacii de serviciu: Circ. I: Weiss, Str. Mercy; Circ. II: Dr. Kovács, Str. Dacilor 10; Circ. III: Sarga, Str. Ciprian Porumbescu 1; Circ. IV: Steua, Pa. Drăgăina 4.

Serviciu permanent: Mchala: Chioroanu; Fratelia: Panajoth.

PROGRAMUL CINEMATOGRAFELOR:

Capitol: „Primul sărut”, cu Deanna Durbin și Jackie Cooper.

Scala: „Dr. Robert Koch”, cu Emil Jennings.

Corso (fost Rivoli): „Adio, d-le Chipe”, cu Robert Donat.

Apollo: „Tragedia unei generații”.

— **ADMINISTRATIVE.** Rugăm pe domniile abonați să achite abonamentul scriind pe cuponul mandatului clar: suma, numele, pronumele, comuna, oficiul poștal, județul. Domniile depozitari — în restanță — sunt rugați insistent, ca fără întârziere să deconteze achitând contul până la 31 Decembrie 1939.

— **PENTRU PROPRIETARI DE CASA.** Asociațiunea proprietarilor de case, comunală: semnarea bonurilor de înzestrare pentru armată se va face zilnic între orele 4—6 la Administrația Financiară (etaj II, ușa 1), la un comitet al cărui membru e și președintele Asociațiunii proprietarilor de case. — Lămuriri se primesc la Asociațiunea proprietarilor de case (I, Palanca 1), între orele 9—12.

— In legătură cu cererile pentru candidări de deputați mirenii la Adunarea eparhială a Episcopiei Timișorilor. In lista pe care am publicat-o în numărul nostru de ieri, d. Ștefan Coste, profesor domiciliat în Timișoara—Cetate a fost trecut din greșală la circ. Periam. Primim informația că, d-sa nu candidează în circ. Periam, ci în circ. Lipova.

— I s'a făcut rău în cafenea. Eri înainte de amiază la orele 11.45 pe când se afla în cafeneaua Lloyd, dlui Schvertner Bernardt, de fel din Germania, domiciliat în Bulevardul Carol nr. 20, i s'a făcut rău. A fost transportat cu Salvarea la pitalul de Stat.

— **FRUMOASA FAPTA A FEMEILOR ROMANE DIN COMUNA RECAȘ.** Femeile intelectuale române din comuna Recaș, județul Timiș-Torontal, dorind pentru a doua oară să vie în ajutorul soldaților de pe zonă, au organizat o serbare în seara de 6 Ianuarie c., în acest scop, în localul „Schrauder”, din Recaș. Președinta comitetului de organizare a fost d-na Mărioara Rogoșan, ajutată fiind de d-nele: Dragoșin, Târjăloagă P. și Alice Goanță, soția d-lui protopop, care, acuma ca și altădată a dat un neprecupețit sprijin moral și material, pentru ajutorarea soldaților. Venitul curat al acestei serbări a fost de 8200 lei, sumă ce se întrebuințează pentru confecționarea de pulovere, ciorapi și fulare pentru soldați. Iată o faptă demnă de toată lauda.

— Teatrul german în România. Trupa teatrului german fiind în stagiune la Timișoara, sub conducerea d-lui director Gust Ongyerth, joacă pe scena teatrului comunal Vineri 19 Ian. c., „Jocul despre strămoși”, dramă. Sâmbătă 20 c., „Muck cel mic” basm. Dumizică 21 c., „Colonistii”, la orele 11 a. m. și la orele 5 p. m. „Wiermele constanței”, Lună 22 c., „Căminul”, comedie și M.ercuri 24 c., „Colonistii”. Toate reprezentațiile încep la orele 8.30.

— **EXCELENȚA SA D. REZIDENT REGAL DR. ALEXANDRU MARTA ȘI D. PRIMAR DR. CORIOLAN BĂRAN LA CLUJ.** Măine, Sâmbătă 20 crt. are loc la Cluj un consiliu de miniștri, prezidat de d. prim-ministru Gh. Tătărescu și la care vor participa titularii mai multor departamente. La consiliul de miniștri dela Cluj, convocat pentru examinarea situației generale din Ardeal și Banat, au fost invitați rezidenții regali ai ținuturilor Timiș, Someș și Mureș, prefeșii de județe, primarii orașelor, parlamentarii, reprezentanții breslelor și gărzilor naționale. Excelența Sa d. rezident regal dr. Alexandru Marta și d. primar dr. Coriolan Băran pleacă în cursul zilei de azi la Cluj, pentru a participa la acest consiliu de miniștri.

— **O măsură care satisface pe agricultori.** In urma dispozițiilor luate de autoritățile militare în drept, lepele pline, rechiziționate pentru nevoile armatei, au început să revină dela rechiziții. In Banat au fost înapoiate un număr mare de asemenea lepe. Măsura aceasta satisface în cel mai înalt grad pe agricultorii interesați.

— **Locuri vacante la serviciile de măsură și greutate din țară.** Serviciul de măsură și greutate din Timișoara a trimis primăriei o adresă prin care face cunoscut că direcția măsurilor, greutăților și a metalelor prețioase din ministerul economiei naționale are vacante mai multe posturi de verificatori ajutori la diferite birouri de măsură și greutate din țară. Cei interesați se vor adresa serviciului de măsură și greutate din Timișoara II, str. Cantacuzino 6, unde vor primi informațiuni asupra condițiilor de îndeplinit pentru a fi numiți în aceste posturi.

— **S'au aprobat 24 de ordonanțe de prețuri maxime.** Comisia ținută pentru reprimarea speculei a aprobat, în ultima ei ședință, un număr de 24 ordonanțe pentru fixarea prețurilor maxime în diferite localități din ținut.

— **Ocolul silvic pune otravă în pădurile din apropierea orașului.** Ocolul silvic Timișoara a transmis primăriei municipiului nostru o adresă, prin care face cunoscut că în pădurile din apropierea orașului se va pune otravă pentru distrugerea răpitoarelor. Primăria a dat o decizie prin care aduce acest lucru la cunoștința publicului, pentru ca animalele domestice să fie ferite de consecințele acestei măsură.

— **Un bețiv cade în stradă.** In ziua de 17 Ianuarie 1940, orele 11.10 în Piața Unirii, individul Gluchin Petru, domiciliat în Circ. II str. Câmpina nr. 7, fiind în stare de ebrietate, a căzut jos și cu Salvarea a fost transportat la domiciliu.

— **O mașină lovește o trăsură.** In str. Napoleon, mașina cu nr. 1801 Tms, condusă de șoferul Schad Iosif, s'a ciocnit eri cu trăsura Camerei Agricole din Ghilad, condusă de vizitiul Turi Andrei. La mașină s'a spart un felinar, iar calul dela trăsura a suferit leziuni la un picior. Accident de persoane n'au fost. Cazul se cercetează.

— **Un accident de circulație fără urmări grave.** In bulevardul Carol al II-lea, mașina nr. 1561 Tms, condusă de șoferul Baustark Matei, angajat la firma „Bohn” din Jimbolia, s'a ciocnit cu auto-taxiul nr. 2057 Tms, condus de șoferul Bercsek Iosif din Timișoara III, str. Axente Sever nr. 11. Ambele mașini au suferit stricăciuni. Susnumiții s'au împăcat între ei. Accidente de persoane n'au fost.

LOTERIA DE STAT
Colectura „MERCUR”
a avut la tragerea din 18 Ianuarie următoarele câștiguri:
Lei 1,000.000 Nr. 29284
Matca Sediul Cernăuți
Lei 200.000 Nr. 445593
Anexa Sediul București
Colectura Mercur a distribuit în toată țara numeroase alte câștiguri mai mici.
Sediile de vânzare:
Banca Timișoarei

— **Dela judecătoria municipală pentru reprimarea speculei.** D. judecător-șef Ion Rusalln, delegat a conduce judecătoria municipiului Timișoara pentru reprimarea speculei, fiind chemat la concentrare, pentru conducerea acestei primării a primit delegație provizorie d. judecător Oct. Popa.

— **BALUL CLUBULUI SPORTIV „ELECTRICA”.** La 27 Ianuarie va avea loc în saloanele Palatului Cultural, tradițional bal a C. S. Electrica. Organizații lucrăază cu febrilitate pentru reușita deplină a acestui bal singurul în felul său și unicul cu caracter adevărat sportiv.

— **Lista donatorilor de cărți pentru soldații bolnavi în spitalul militar Timișoara.** Au mai răspuns la apelul ziarului „Dacia” următorii: d. Gheorghe Ilin, funcționar la primăria Periam, 52 cărți; d. C. Popovici din Anina (prin poștă), 35 cărți; dna Mărioara Rogoșan, din Recaș, 55. cărți. Lista noastră continuă a rămânea deschisă.

— **SOC. DE PATRONAJ MULȚUMESTE PENTRU AJUTOARELE PRIMITE.** Comitetul de conducere al Societății de Patronaj de pe lângă Curtea de Apel din Timișoara, ține să mulțumească pe această cale, cu toată recunoștința Onoratelor Doamne din societatea timișoreană, care s'au străduit să strângă ajutoarele destinate „Institutului de reeducarea morală și profesională a minorilor”, cu prilejul pomului de Crăciun, cum de asemenea mulțumește călduros firmelor comerciale și tuturor persoanelor, care au binevoit să ofere obolul lor generos pentru o frumoasă și utilă operă socială și umanitară.

— **Concertul Orchestrei de Cameră din Berlin.** Sâmbătă 20 Ianuarie va avea loc la Teatrul Comunal concertul Orchestrei de Cameră din Berlin. Biletele la casa Teatrului.

— **D. dr. Emil Petrovici, administrator financiar de indirecte, fiind bolnav și având nevoie de un tratament mai îndelungat într'un sanatoriu, va fi înlocuit în serviciu prin d-nii Terențiu Jiva, șef de serviciu și Simeon Ciocărlie, șef-controlor.**

— **CERERILE DE DEPUNERI SCUTITE DE TIMBRU.** Se aduce la cunoștință că potrivit noiei legi de organizare a Casei de depuneri și consemnațiuni, cererile de depuneri voluntare pentru fructificare prețum și cererile pentru restituirea lor, sunt scutite de timbru. Aceste depuneri nu pot fi propuse sau marite, deasemeni a schimba destinația sub nici un titlu sau motiv, decât la cererea scrisă a aceluia cărui aparține depunerea. Dobânzi'e până la 20.000 lei anual, cuvenite depunerilor voluntare, sunt scutite de impozitul după venit. Restituirea depunerilor voluntare se fac în ziua introducerii cererilor.

— **CURTEA DE APPEL TIMIȘOARA JUDECA UN PROCES DE PRESA DELA ORAVIȚA.** Secția IV-a a Curții de apel Timișoara s'a ocupat eri de procesul intentat de d. prof. Ilie Rusmir din Oravița, d-lor Dr. Pavel Lazar, fost deputat și Dr. Pavel Liuba, fost prefect, pentru un articol apărut pe vremuri în gazeta „Poporul Român” din Oravița, intitulat „Idiia național-tărănistă”, prin care reclamantul pretindea a fi fost calomniat. Curtea, constatând că în speță e vorba de un articol care cuprinde generalități, ironii și unele expresiuni puse la figurat, nu însă fapte determinate, sau alte elemente constitutive ale calomniei, a achitat de orice penalitate pe cei doi inculpați.

— **Tragica sinucidere dela Oravița.** In liniștita capitală de județ Oravița s'a înregistrat zilele trecute o sinucidere, care a stârnit multă senzație și emoție nu numai în sânul populației micului orașel de munte, ci și în întreg județul Caraș, unde sinucigașul, Sabin Boloboi, funcționar județean, era bine cunoscut. Sinucigașul a lăsat în urmă două scrisori: una pentru familie și alta pentru parchet. In aceste scrisori, el a arătat ca motiv al gestului său disperat unele chestiuni de ordin familiar. Înurmărirea nefericitului funcționar a avut loc eri, în comuna sa natală, în mijlocul doinului profund al familiei și al cunoscuților.

— **Acceleratul din Oradea se oprește la Vinga.** Incepând cu Duminecă 21 Ianuarie acceleratul Oradea—Arad—Timișoara nr. 307—308 se va opri și la Vinga. Orarul se modifică astfel: Plecarea din Timișoara la ora 12.11 (în loc de 12.13 până acum) sosire Vinga 12.40 plecare Vinga 12.42. Acceleratul ce vine dela Arad oprește la Vinga la ora 13.45. sosind la Timișoara la ora 14.17.

— **Se cer cărți pentru soldații bolnavi în spitale.** Spitalele militare sunt pline de tot felul de bolnavi și în timpuri normale, când țara nu are sub drapel decât efectivele contingentelor obișnuite. Cu atât mai pline sunt spitalele noastre militare acuma, în vremea de iarnă grea și când armata noastră, pentru a face față oricăror evenimente, e nevoită a face concentrări masive din toate armele și din toate contingentele. Spitalul militar Timișoara adresează intelectualilor români din oraș și din provincie, prin intermediul ziarului „Dacia”, rugămintea de a dona cărți și reviste pentru soldații bolnavi din acest spital. Ofrandele se vor depune la redacția ziarului „Dacia”, care le va veda spitalului.

„DACIA”
e ziarul tuturor

ULTIMA ORĂ

Violente explozii La Berlin nu se știe nimic

la periferia Londrei

Londra, 19 (Rador). — Reuter transmite: Două explozii au fost auzite aproape simultan, la periferia nordică a brașului Londra, Joi la ora 10.40. Exploziile au fost atât de puternice, încât geamurile au fost sparte pe o rază de câteva sute de metri. Câteva minute mai târziu, un fum gros a acoperit timp

de 8 minute sectorul respectiv. Mai multe tavane de case s'au prăbușit. Vibrațiile exploziilor au fost înregistrate până la 35 km. depărtare.

Până la amiază, nu se cunoștea cauza exploziilor. Numărul exact al victimelor nu este cunoscut.

despre tendințele Sovietelor de expansiune spre Atlantic

Copenhaga, 19. (Rador) — Corespondenții din Berlin al ziarului „Berlinske Tidende” anunță din capitala Reichului, că acolo nu se știe nimic de unele tendințe sovietice de expansiune spre Atlantic. Cercurile ger-

mane autorizate, desaproabă un articol din „Nachtausgabe”, în care se manifestă simpatie pentru această acțiune de expansiune sovietică.

Belgia și emoțiile crizei

Bruxelles, 19. (Rador) — La o reuniune „Arpei drepte” a partidului în Senat, dr. Pierlot, primul ministru Belgiei a declarat: „Belgia trebuie să se aștepte să treacă deoseori prin emoțiile crizei. Guvernul îi revine

sarcina de a se pregăti pentru orice eventualitate.

Agencia Reuter adaugă la această știre, că în Belgia tensiunea a scăzut. Bruxelles și-a reluat aspectul normal.

Războiul economic englez

Expunerea d-ului Ronald Cross în Camera Comunelor

Londra, 19. (Rador) — Rezultatele blocusului expuse în Camera Comunelor de d. Ronald Cross, ministrul războiului economic, sunt considerate satisfăcătoare de întreaga presă britanică. Ziarele scot în relief că ministerul războiului economic a reușit în câteva luni să exercite asupra importului și exportului german un control aproape tot atât de sever, ca în ultima fază a războiului mondial.

unde are acces pe uscat, căci lupta economică pe Mare nu este suficientă.

„Times” mai arată că Anglia mai are peste un milion de șomeri, ceea ce arată că s'au făcut încă toate eforturile necesare.

„Daily Herald” cere ca aliații să expoziteze în țările neutre ale Europei la prețurile cele mai joase cu putință și să cumpere cât mai mult din aceste țări, chiar cu prețuri peste normă spre a se face concurență comerțului german.

Ziarul încheie cerând introducerea unui mandat economic unic cu un șef suprem în cabinetul de război.

Cum a fost torpilat submarinul olandez „Arenskerck”

Amsterdam, 19 (Rador). — Ziarele descriu modul cum a fost torpilat în golful Biscaya, vasul olandez „Arenskerck”, de către un submarin german.

trucât se îndrepta spre un port al Uniunii Sud-Africane. S'a dat echipajului un răgaz de o jumătate oră, pentru a se salva cu bărcile. Vasul olandez a fost apoi scufundat cu o torpilă și 25 lovituri de tun.

Membrii echipajului au povestit la Lisabona, că ofițerul de pe submarinul german, care a examinat hărțile de pe bord, a comunicat căpitanului Wijker, că vasul urmează să fie scufundat, în-

Echipajul a fost luat apoi pe bordul vasului italian „Fedora”.

Munca de folos obștesc pentru premilitari

Programul de primăvară și toamnă

București, 19. (SIR) — În comitetul municipal pentru folos obștesc, s'a ajuns la următoarele concluzii, în urma ședinței ținută aseară, după expunerea făcută de d. general Alinănescu, asupra proiectului de lucrări pe 1940:

Pentru toamnă, toți premilitarii rurali vor lucra la același fel de lucrări ca în primăvară.

În primăvara acestui an, toți premilitarii rurali vor lucra, în special la muncile agricole pentru ajutorarea familiilor celor concentrați, precum și la lucrările indicate de Marele Stat Major, la care vor conlucra cu premilitarii din oraș.

Castelul din Varșovia se prăbușește

Varșovia, 19 (Rador). — DNB: În cursul bombardării orașului Varșovia, castelul din Varșovia a fost atât de grav avariat, încât astăzi — dat fiind gerul excepțional care a înrăutățit și mai mult starea acestei clădiri — nu mai pare posibil să fie împiedecată prăbușirea castelului.

Aceste lucrări se vor face numai în comunele de origine a premilitarilor, sau cel mult în județul din care fac parte, sub conducerea comitetelor locale.

Premilitarii și studenții universitari vor lua parte și ei vara la muncile agricole repartizate după hotărârea inspectoratului școlii de folos obștesc.

Autoritățile germane au făcut totul pentru a salva acest monument.

O explozie formidabilă a 3000 kg. nitroglicerina

la o pulberărie din orașul Gibbson

Newyork, 19 (Rador). — În urma exploziei a 3000 de kgr. de nitroglicerina, clădirile societății „Dupont et Co.” din Gibbson, statul Newyersey, au fost distruse.

de 35 km. După primele informații, sunt doi morți și un grav rănit.

Pulberia distrusă se află la 30 km. la sud de Filadelfia. În acest oraș, țărâra exploziei a fost profund resimțită.

Explozia a fost extraordinar de puternică și a fost resimțită până la mari depărtări.

Geamurile au fost sparte pe o rază

Biroul federal de investigații a întreprins o anchetă. Nu se știe deocamdată dacă este vorba de un act de sabotaj.

Străinii din Franța

pot să se angajeze în unitățile militare

Paris, 19. (Rador) — Măsuri recente au fost luate de guvern pentru a da puțință străinilor cari dovedesc că sunt stabiliți de 10 ani în Franța, să se angajeze în unitățile militare franceze, sau în cele indigene.

la 35 ani, să fie căsătorit cu o franceză, să aibă un copil cu o franceză, să aibă un copil care a servit sau servește într-o unitate franceză sau indigenă, să aibă o diplomă franceză de studii academice, sau o diplomă echivalentă și în sfârșit, să aibă o profesie de specialitate.

Termenul de 10 ani se reduce la 5 ani, pentru străini ce îndeplinesc una din următoarele condiții: S'a aibă vârsta de 18 până

Nouile cutremure din Anatolia

Peste 80 de morți și 260 răniți

Istanbul, 19 (Rador). — Cutremurele din noaptea de 17 spre 18 Ianuarie au făcut în districtul Nigda din Anatolia de Sud 81 victime dintre care 5 morți. La Baltici s'au prăbușit 200 de case.

Adana a făcut 8 morți, 20 răniți și distrus 186 case.

Ankara, 19 (Rador). — Cutremurul dola 16 Ianuarie, în satul Bor, lângă

Istanbul, 19 (Rador). — După ultimele știri primite din regiunea Nigda numărul morților trece de 80 iar al răniților de 260.

Accident mortal de tren lângă Zittau

Berlin, 19 (Rador). — La o trecere de nivel de lângă Zittau (Saxonia), s'a întâmplat un grav accident. Un autobus care înainta prin viscol, a trecut bariera și a fost ciocnit de un tren de persoane.

Nouile drumuri comerciale ale Germaniei

Autobusul a fost complet distrus, locomotiva răsturnată, iar un vagon al trenului deraiat. Au fost omorâți 12 pasageri ai autobusului, iar 20 au fost răniți.

Londra, 19. (Rador) — Ziarul „Daily Sketch” anunță că mareșalul Göring ar ecru expertilor comerciali germani, cari află la Newyork, să examineze posibilitatea de a expedia în Germania produse americane, pe calea ecstisitoare a oceanului Pacific, până la Vladivostok, iar de acolo prin Siberia-Rusia europeană și Polonia.

Distanța care ar urma să fie astfel străbătută este de 16.000 km.